

Hévízi Polgármesteri Hivatal	1
Érkezett:	2015. MÁJ 29.
Szám:	7829/15
Mell:	Мукачівська громада реформатської церкви с. Ракошино, Україна, Закарпатська обл., Мукачівський район, с. Ракошино, вул. Дружби, 3. UA-89620 тел. 03131-97-158

Beregrákosi Református Egyházközség
Ukrajna, Kárpátalja,
Munkácsi járás.
Beregrákos, Barátság út 3. UA-89620
tel. 03131-97-158

Papp Gábor polgármester úr

részére

és

Hévíz Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

részére

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselő-testület!

Hévízi Polgármesteri Hivatal 8380 Hévíz, Kossuth Lajos u. 1.	
Iktatva:	2015 JUN 03
Szám:	KGO/226-1/2015.
Üi:	Sz
Mell:	

A kárpátaljai Beregrákos és Kajdanó református lelkészeként keresem meg Önöket, hogy a nemrég elindított, kárpátaljai magyarokat segítő akciók közepette szíves figyelmükbe ajánljam az egykori Bereg vármegye területén található, az egykori nyelvhatáron élő, ma nyelvszigetet alkotó szórványközösségünket.

Tisztelettel kérem Önöket, hogy amennyiben lehetőségük van, nyújtsanak segítséget Beregrákos és Kajdanó magyar szórványközösségének a mellékelt tájékoztatóban és felkérésben leírt céljaink megvalósításához, hogy az évszázadok során megőrzött örökségét, egyedi nyelvjárását, magyar identitását egyre gyorsuló ütemben elvesztő közösségünket megerősíthessük, a 2014-ben megfogalmazott szórványprogramunkat a mai gazdasági, politikai és demográfiai válsághelyzet ellenére is elkezdhessük megvalósítani.

Célul tűztük ki az elmúlt 70 év létszámbeli és identitásbeli veszteségei után a folyamatok megfordítását, egy olyan program megvalósítását, amelyben a magyar közösség újra erőre kap térségünkben. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a kidolgozott program megvalósulása esetén olyan magyar határontúli közösség leszünk, akik látványos erősödésen és növekedésen fogunk keresztül menni.

Kárpátalján ma nagyon nehéz helyzetben van minden magyar közösség, de meggyőződésünk, hogy a napi gondok és a napi feladatok nem szabad, hogy megakadályozzák a távlatos tervezést és a tudatos építkezést, a magyar közösségeink megőrzéséért tett erőfeszítéseket.

KGO

6.1.

2015. 06. 03

Sokiről

3

Meggyőződésünk, hogy a mi szórványközösségünk tagjainak akkor adjuk a legnagyobb segítséget, ha a naponta változó és romló helyzet közepette érezhetik a magyar nemzet szolidaritását és meglátják, hogy a nehézségek ellenére nem az elmenekülésnek, hanem az összefogásnak, a megerősödésnek és a növekedésnek az ideje jött el.

Saját anyagi erőnkől ezt a programot nem tudjuk megvalósítani, de ha az anyaországi önkormányzatok egy része fontosnak ítéli, és segít bennünket ezen törekvéseinkben, akkor a kitűzött célokat meg tudjuk valósítani, meg tudjuk erősíteni magyar közösségünket, és a jövőben segítségére tudunk lenni majd mi is más magyar szórványközösségeknek.

Amennyiben szeretnének egy kárpátaljai magyar közösséget anyagilag támogatni, amely támogatás hosszú távú célokat is szolgál, és van is erre lehetőségük, kérem, legyenek szívesek céljaink fontosságát figyelembe véve Beregrákos és Kajdanó magyar közösségét felkarolni. Amennyiben támogatásukat más kárpátaljai magyar közösséggel megosztva tudnának támogatni bennünket, akkor is hálás szívvel fogadjuk segítségüket, hiszen minden adomány fontos segítség számunkra.

Amennyiben más kárpátaljai magyar közösség támogatását választják vagy már választották, azt is köszönjük, hiszen minden kárpátaljai magyar közösség nehézségekkel küzd, és mindenhol szükség van a szolidaritás minden formájára.

Amennyiben már támogattak más magyar közösséget, illetve jelenleg nem áll módjukban anyagi segítséget nyújtani kárpátaljai magyar közösségeknek, de az év második felében vagy jövőre lehetőségük nyílik támogatást nyújtani, kérem, gondoljanak közösségünkre, céljaink megvalósításához akkor is segítségünkre lesz mindennemű támogatás.

Mivel községünkben 20 százalékos kisebbségben vagyunk, és az önkormányzati testület az elmúlt két évtizedben nem bizonyította a magyar közösség céljainak képviselését, valamint a magyarság legfontosabb összefogó ereje a református gyülekezet, ezért keresem meg Önöket a beregrákosi és kajdanói gyülekezetek lelkeseként. Feleségemmel együtt 13. éve szolgálunk ebben a két gyülekezetben, lehetőségeinkhez és erőnkhez mérten igyekeztünk mindig előremozdítani a helybeli magyarság ügyeit.

Релігійна громада реформатської церкви с. Ракошино
Україна, Закарпатська обл.,
Мукачівський район,
с. Ракошино, вул. Дружби, 3. UA-89620
тел. 03131-97-158

Beregrákosi Református Egyházközség
Ukrajna, Kárpátalja,
Munkácsi járás,
Beregrákos, Barátság út 3. UA-89620
tel. 03131-97-158

Segítségüket bölcsen és tisztességesen fogja közösségünk felhasználni, enyhítve a családok jelenlegi gondjait, de elősegítve a jövőbeni helybeli boldogulásukat is. Amennyiben igénylik, meg fogjuk oldani a hosszabb távú célok megvalósításánál, hogy Önkormányzatuk neve, mint támogató évek, évtizedek múlva is olvasható legyen a konkrét projektek esetében.

Amennyiben igénylik, el tudjuk küldeni elektronikus formában vagy postán az említett szórványtervünket, a Pap Károly Programot. Amennyiben további felvilágosításra van szükségük szórványközösségünkkel, terveinkkel vagy megvalósításukkal kapcsolatban, szívesen rendelkezésükre állunk.

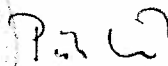
Tudjuk, hogy az anyaországban is sok család van súlyos anyagi helyzetben, az önkormányzatok egy jelentős része is súlyos anyagi forráshiánnyal küzd, ennek ellenére reméljük, hogy az összetartozás és a segítségnyújtás lelki-szellemi értéke mindannyiunkat meggazdagít. Reméljük, az Önök segítségével lehetővé válik, hogy a mi közösségünk megerősödése után a közeljövőben segítsen olyan magyar testvéreket, akik erőtlének, segítségre szorulnak a Kárpát-medencében.

Isten áldását kérem életükre, munkájukra, városukra. Kérjük Istenünket, hogy segítse magyar népünket, adjon felemelkedést és megújulást nemzetünk minden közösségének az egész világon.

Beregrákos, 2015. május 18.

Tisztelettel:

Pál László
lelkész

Elérhetőségeink:

Címünk: Beregrákos, Barátság u. 3/e

Pál László telefonszáma: +380-99-03-04-606 (magyarországi tartózkodás esetén: 06-30-649-86-05)

Molnár Sándor gyülekezeti főgondnok telefonszáma: +380-50-317-90-05

email-cím: laszlopall3@freemail.hu

Felhívás segítségnyújtásra

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselő-testület!

Olyan támogatókat keresünk, akik a Kárpátalján élő **beregrákosi és kajdanói magyar szórványközösség** megmaradásában, valamint szellemi, lelki és létszámbeli gyarapodásában szeretnének segítségül lenni.

A jelen Felhíváshoz csatolt Tájékoztatóban részletesebb leírást találnak közösségünkéről.

Naponta lehet hallani a híradásokban, hogy magyarországi önkormányzatok gyűjtenek adományokat kárpátaljai közösségek számára.

Amennyiben szándékukban áll támogatni egy kárpátaljai magyar közösséget, de még nem tudják, hogy melyiket, kérjük, válasszanak bennünket!

Amennyiben már kiválasztották a támogatandó kárpátaljai közösséget, de a beregrákosi és kajdanói magyar közösség terveit támogatandónak ítélik, akkor kérjük, az összegyűjtött adományaik egy kisebb részével támogassák közösségünk jövőjét.

A részadományok is jelentős segítséget jelentenek, mivel a közösségünknek jelenleg nincsen elegendő anyagi forrása az elindítandó programokhoz.

Amennyiben szeretnének támogatni bennünket, akkor a következő területeken lenne szükségünk támogatásra:

- Sok család, idős személy esetében:

- gyógyszerek kiváltásához támogatás
- a műtétek, gyógykezelések finanszírozásához segítségnyújtás
- a földterületek megműveléséhez segítségnyújtás, ez a megélhetéshez nyújt kiegészítő bevételt
- a téli fűtés biztosításához támogatás
- szeptemberben a tankönyvek megvásárlásához segítségnyújtás

- **Beregrákosi Általános Iskola esetében:**

- a tanítást segítő eszközök, szemléltetők vásárlása
- népi ruhák
- citerák

- **Családokat segítő, munkahelyteremtő közösségi gazdasági programok esetében:**

- közösségi földműveléshez traktor és egyéb felszerelések *(átlagban 0,8 hektár földje van egy személynek, a gépek néhány ember kezében vannak, Kárpátalján nálunk a legdrágább a szántás és a többi gépi munka)*
- kisüzemi élelmiszergyártás (zöldség és gyümölcs feldolgozás) elindításához felszerelések
- fóliasátrak kialakítása, szakmai segítségnyújtás

- **A helyi magyar közösség jövőjéhez, fejlesztésekhez szükséges telekvásárlások:**

- Kajdanón telek, illetve ház megvétele családtípusú gyermekotthonok kialakításához *(jelenleg csak a megfelelő lakhatás hiányzik, több ilyen nevelőcsalád is be tudna költözni, gyermekek is lennének, mivel Ukrajnában 30.000 árva van állami otthonokban; egy átlagos ház nagy kerttel és udvarral kb. 6 millió forint a mi térségünkben)*
- tájház, falumúzeum, turista szálláshelyek kialakítása, ehhez eladó házak megvásárlása *(most a legolcsóbbak a házak, féltő, hogy a magyar nemzetiségűek eladó házait nem magyar nemzetiségűek fogják megvenni, így tovább rontva a nemzetiségi arányokat)*

- **A helyi magyar közösség jövőjének fejlesztéséhez szükséges teendők esetében:**

- a magyar tannyelvű óvoda felépítéséhez anyagi segítség
- szociális konyha kialakítása *(integrált feladatellátással: ingyenkonyha rászorulóknak, leendő óvodai és iskolai étkeztetés megoldása egy konyhával)*
- jármű a környéken élő magyar gyerekek beszállításához, valamint a beregrákosi és kajdanói magyar közösség utaztatásának megoldásához a különféle rendezvényekre, honismereti kirándulásokra, egyházi programokra, táborokra, melyeket jelenleg a nagyon költséges fuvardíjak kifizetésével tudunk biztosítani.

Akik ezeket a beregrákosi célokat támogatják, azok

- ✓ segítik egy egyedi nyelvjárás fennmaradását
- ✓ megerősítik a magyar nyelvhatár egy pontját
- ✓ részt vesznek egy szórványközösség modellértékű terveinek megvalósításában, melynek sikeressége sok más szórványközösség esetében is megoldást kínálhat a jövőben
- ✓ munkahelyteremtést segítenek, amelynek gyümölcsei sok családban érezhetőek lesznek évek múlva is
- ✓ segítik egy önfenntartó szórványmunka kialakítását
- ✓ támogatják az óvodai és iskolai fejlesztési terveinket, melynek eredményeképpen magyar anyanyelvű, nemzetközi színvonalú, magyar identitást és helyben maradáshoz elősegítő nevelői és tanítói munka fogja segíteni közösségünket
- ✓ segítenek egy program megvalósításában, amelynek következtében évtizedek alatt sok száz elukránosodott magyar származású gyerek fog visszatérni a magyar nemzet közösségébe
- ✓ támogatják árva és szociálisan hátrányos gyerekek felkészítését az eredményes és önfenntartó életforma eléréséhez
- ✓ megerősítenek egy kihalóban levő közösséget Kajdanón
- ✓ támogatásuknak maradandó eredményeit évek, évtizedek múlva is láthatják majd

Molnár Béla s. k., a Beregrákosi Általános Iskola Igazgatója

Molnár Sándor s. k., a Beregrákosi Református Egyházközség főgondnoka

Páll László s. k., a Beregrákosi Református Egyházközség lelkésze

Szpacsinzka Klára s. k., a Kajdanói Református Egyházközség gondnoka

Tar Erika s. k., beregrákosi szociális munkás

Tóth Margit s. k., a KMKSZ Beregrákosi Alapszervezetének elnöke

Tájékoztató a kárpátaljai beregrákosi és kajdanói szórványközösségekről

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és a Kárpátaljai Református Egyházkerület vezetésége felhívásának megfelelően 2015. május 1-jén megalakult Beregrákoson a Diakóniai Koordinációs Bizottság.

A Koordinációs Bizottság tagjai:

Molnár Béla, a Beregrákosi Általános Iskola Igazgatója

Molnár Sándor, a Beregrákosi Református Egyházközség főgondnoka

Morscsuk Artúr, a Beregrákosi Községi Tanács jegyzője – megfigyelő tag

Páll László, a Beregrákosi Református Egyházközség lelkesze

Szpacsinszka Klára, a Kajdanói Református Egyházközség gondnoka

Tar Erika, beregrákosi szociális munkás

Tóth Margit, a KMKSZ Beregrákosi Alapszervezetének elnöke

A Koordinációs Bizottság feladatköre:

- az Ukrajnában kialakult gazdasági és szociális válság helyi következményeinek felmérése, a segítségnyújtás szervezése és irányítása
- magyarországi, külföldi segítők felkeresése, a beregrákosi és kajdanói magyar közösség helyzetének ismertetése minél szélesebb körben
- a segítségnyújtókkal kapcsolattartás
- a helyi magyar közösségnek juttatandó segítségnyújtás hasznos, igazságos, teljes mértékben az adományozó által meghatározott célokra történő felhasználásának garantálása
- a hosszabb távú helyi magyar közösségfejlesztés kimunkálása

A Koordinációs Bizottság első ülésén meghatározta a **legfontosabb teendőket**. A híradások alapján általánosnak mondható a kárpátaljai magyarok élelmiszer-csomagosztással történő segítése, de a helyi Koordinációs Bizottság meglátása szerint jelenleg csak néhány olyan szociálisan hátrányos család van Beregrákoson, akiknek a legalapvetőbb élelmiszer megvásárlása gondot jelent. Sok millió forintot szét tudnánk osztani jelentős

élelmiszersomag formájában 150 olyan család körében, ahol beteg, magányos van, vagy gyerekeket nevelnek, de ez a helyi közösség békességét borítaná fel. Beregrákoson az 1998-as árvíz óta fennálló sértődések és vádaskodások mérgezik ma is közösségünket.

Az **igazi nehézséget a következő területen látjuk** sok család, idős személy esetében:

- gyógyszerek kiváltása
- a műtétek, gyógykezelések finanszírozása
- a földterületek megművelése, amely a megélhetéshez nyújt kiegészítő bevételt
- a téli fűtés biztosítása
- szeptemberben a tankönyvek megvásárlása

A **Koordinációs Bizottság** a jelenlegi szociális krízis ellenére **fontosnak itéli a közép- és hosszú távú fejlesztések tervezését és megvalósítását is a helyi magyar közösség tekintetében**, tudva azt, hogy ezek a programok évek múlva is segítségére lesznek közösségünknek.

A Beregrákosi és Kajdanói Református Egyházközségek az elmúlt évek során kidolgoztak egy szórvány- és gyülekezetépítési stratégiát Beregrákos és kistérsége magyarsága számára, amely terv 2014 őszére készült el, és egykori jelentős lelkészünknek is emléket állítva **Pap Károly Programnak** neveztük el. Ebben a szórványprogramban megfogalmaztuk a helyi magyar közösség legnagyobb problémáit:

- identitásvesztés,
- asszimiláció,
- szociális nehézségek,
- munkahelyek hiánya,
- ezeknek következtében jelentős demográfiai fogyatkozás *(10 évente 10 %-os fogyás)*.

Beregrákos és környékének magyarsága

Beregrákos Munkács és Ungvár között, a középkori nyelvhatáron fekszik, az elmúlt 100 év eseményeinek hatására teljesen nyelvszigetté vált, a településen belül is kisebbségben élnek a magyarok. Jelenleg 1100 felnőtt, valamint 180 gyermek és fiatal alkotja a teljes magyar közösséget, akiknek 90 százaléka református.

Beregrákossal egybeépülve található Kajdanó is, amely településrészen 100 magyar él, 85 százalékuk református.

Beregrákos Községi Tanácsának területén 6 korábban önálló település rész van, a kb. 7000 lakosú település 20 százaléka magyar nemzetiségű, a történelmi Rákos területén kb. 45 százalék, Kajdanón kb. 10 százalék a magyarok aránya.

Az 1930-as években még 1600 magyar felnőtt lakott Beregrákoson, a jelentős fogyás leginkább az asszimilációra vezethető vissza. Évtizedek óta nő a nemzetiségileg vegyes házasságok aránya, és egyre kevesebb gyermek tanulja meg magyar ősai nyelvét a vegyes családokban.

Beregrákoson sohasem volt magyar nyelvű óvodai foglalkozás, a 2000-es években alakult hivatalos magyar csoport, de tényleges magyar nyelvű foglalkozások akkor sem voltak, mostanra már hivatalosan sincsen magyar csoport.

A magyar tannyelvű 9 osztályos általános iskolába jelenleg 131 tanuló jár, a magyar anyanyelvű gyerekek kb. 90 százaléka, de a vegyes családokból származó gyerekek jelentős része az ukrán iskolában tanul.

Kajdanón 1920 óta nincsen magyar tannyelvű oktatás, 1955 és 1990 között lelkesítő gondozásban sem részesülhettek. Ennek következtében mára sokan feladták magyar identitásukat, a családok többségében nem beszélnek otthon magyarul.

2001 óta hétfőnként tanítjuk az ukrán iskolába járó magyar, magyar származású gyerekeket magyar nyelvre, kisebb pályázati összegekből biztosítunk honismereti kirándulást és táborozást számukra.

Beregrákoson és környékén a magyarság nemzeti önazonossága erősen meggyengült, a párvalasztás köre egyre inkább a többségi nemzet tagjaira korlátozódik, a családok mindennapjaiból lassan kiszorul a magyar anyanyelvhasználat. A magyar identitású fiatalok jelentős része Magyarországon tervezi jövőjét a munkalehetőségek hiánya, illetve a könnyebb tanulási és boldogulási lehetőségek miatt.

Ilyen helyzetben fogalmaztuk meg a fentebb említett Pap Károly Programot, hogy ezt a sok évszázados, egykor nagyon jelentős magyar közösséget megerősíthessük identitásában, létszámában, megőrizhessük őseink örökségét, és azt gyarapítva továbbadhassuk a következő nemzedékeknek.

A **Pap Károly Program** a következő pontokban határozta meg a folyamatok megállításának és megfordításának **legfontosabb feladatköreit**:

- **magyar nyelvű óvoda** létrehozása
- a **meglevő** magyar tannyelvű általános **iskola fejlesztése**
- egy olyan **magyar tannyelvű egyházi iskola létrehozása Kajdanón**, amely iskola a helyi és környező 10-15 kilométeres körzetben (kivéve Munkács, de beleértve Szerednyét, Új-Dávidházát és a környék ruszin településeit) összegyűjti a magyar származású, de elukránosodott gyerekeket, fiatalokat, és visszavezeti őket a magyar kultúra és nyelv közösségébe
- Ez a kajdanói egyházi iskola fog lehetőséget nyújtani
  - o a helyi magyar identitású fiatalok **továbbtanulására** is, mivel jelenleg a 9. osztály után helyben nem tudnak tanulni fiataljaink magyar nyelven
  - o a megfogyatkozott és asszimilálódott **kajdanói magyar közösség megerősítésére, gyarapodására**
  - o a munkácsi járásban **speciális oktatásra, gyógypedagógiai foglalkozásokra szoruló magyar gyermekek magyar nyelvű fejlesztésére, tanítására**
  - o **szabadidős tevékenységek, identitást erősítő programok biztosítása a beregrákos magyar fiatalok számára**
  - o a környező települések **magyar anyanyelvű cigány/roma gyermekek taníttatására**
- az **identitás-erősítés**, hagyományápolás, hagyományok meghonosítása
- **munkahelyteremtés** (turizmus, mezőgazdaság, élelmiszer feldolgozás, szolgáltatások)
- a **családok megerősítése**, gyermekközpontú jövőkép kialakítása a közösségben; elérni, hogy 2064-ig szülessen meg 2000 magyar református gyermek Beregrákoson
- **Kajdanón 7 családtípusú gyermekotthon létrehozása**, a családok integrálása, és hosszú távú program kidolgozása, hogy a felnőtt nevelt gyermekek helyben maradjanak, itt alapítsanak magyar identitású családot
- a szórványprogram **fenntartható** finanszírozásához **anyagi háttér** megteremtése a közösségi munkahelyteremtés következtében keletkező anyagi haszon felhasználása által

Meggyőződésünk, hogy a legnagyobb szükségben levők számára segítséget kell nyújtanunk, ugyanakkor lehetőség szerint olyan programokat is el kell indítani, amely a helyi magyar közösség megerősödését és gyarapodását szolgálják. A legnagyobb segítséget akkor kapják a kárpátaljai magyarok, ha a fejlődésüket segítő programok elindulhatnak, melyeknek évek, esetleg évtizedek múlva is haszonélvezői lesznek.